

Könyvajánló

„Küzdelem az Európai szintéren – a Magyarországgal szembeni „jogállamiság”-kritika feltáratlan összefüggései”

A koronavírus járvány alatt sem telik el nap anélkül, hogy valamelyik európai politikus ne fogalmazza meg bírálatot Magyarországgal, a magyar jogállamisággal szemben. Továbbra is érdemes forgatni Gát Ákos Bence könyvét, amely segít megérteni a kritikák hátterét, valós motivációit, tágabb hazai és európai politikai összefüggéseit.

A Küzdelem az Európai szintéren – a Magyarországgal szembeni „jogállamiság”-kritika feltáratlan összefüggései című könyv a Közép- és Kelet-Európai Történelem és Társadalom Kutatásért Közalapítvány gondozásában jelent meg 2019-ben és ma is rendkívül aktuális. A kötetben a szerző tudományos pontossággal mutatja be, hogyan vált a jogállamiság alkotmányjogi alapfogalomból európai uniós politikai és közigazgatási eszközzé, számos új európai uniós politikai és jogi aktus meghatározó elemévé.

A szerző cáfolja azt az európai mainstream politikai elit és média által ismételt üzenetet, mely szerint az Unió akár saját hatásköreit túllépve is korlátlanul bírálhatja tagállamait az adott ország jogállamisági helyzetére hivatkozva. Részletes jogi elemzésen keresztül mutatja be, hogy a jogállamiságra való utalás csak viszonylag későn került be az Európai Unió alapszerződésébe, és koránt sem tekinthető olyan uniós jogelvnek, amely nevében az Unió az alapszerződések egyéb passzusait megszegve is eljárhat.

A könyv az elmúlt évtized jogállamisággal kapcsolatos eseményeinek részletes bemutatásával, értelmes, logikus rendbe helyezésével tényszerűen tárja fel, hogy az uniós jogállamiság-politikát számos saját érdeke mentén fellépő szervezet, közigazgatási és politikai szereplő alakította ki és alakítja tovább ma is. Rávilágít, hogy az aktuális európai politikai erőviszonyok nagymértékben meghatározzák az európai intézmények jogállamisággal foglalkozó dokumentumait, amelyek nem tekinthetők objektív, pártatlan, független vizsgálódásoknak.

A könyvből világossá válik az is, hogy a közvélekedéstől eltérően nem egy, hanem több jogállamisági mechanizmus is létezik az Európai Unióban. A három fő uniós intézmény mindegyike, a Bizottság, a Tanács és a Parlament egymással versengő, egymásnak ellentmondó jogállamisági eszközöket, eszközjavaslatokat dolgozott ki, és az eszközrendszer napjainkban is alakul, bővül.

A különböző politikai szereplők eltérően értelmezik az Európai Unió jogállamisági vizsgálódásokkal kapcsolatos szerepkörét, és ez alapján két konkurens csoportra oszthatók. Az európai jogállamiság-politika fogalmával kapcsolatos vita mögött nem csak eltérő politikai érdekek, hanem általános értékrendi és világnézetbeli különbségek húzódnak meg. A jogállamisággal kapcsolatos gondolkodást alapvetően áthatja a nemzetállami szuverenitás kontra európai föderáció közötti közjogi vita, valamint a demokratikus legitimitás kontra egyéb politikai legitimitásforrások között meghúzódnó alapvető politikai versengés. Gát Ákos Bence ezekről közérthető nyelvezettel, tudományos pontossággal értekezik, hozzájárulva a Magyarország Európa-politikájáról való közös stratégiai gondolkodáshoz.

2020-04-26 Gát Ákos Bence

A könyv a kiadó honlapján: <https://www.terrorhaza.hu/hu/kiadvany/kuzdelem-az-europai-szinteren>